

Muhterem arkadaşlarım;

Varto'da da yine aynı şekilde Hükümet gereken tedbirleri almamıştır. Bunun neticesinde vatandaşlar yıkılmak üzere bulunmakta olan binaların altında kalarak, son zamanlarda meydana gelen zelzele yüzünden 14 kişinin ölmesine sebebi olunmuştur. Tekrar yüksek huzurlarınızda Hükümetin gayretlerini bu yola teksif etmesini ve

gerekli tedbirleri almasını ve bu husustaki mesuliyetini tekrar hatırlatırım. Çok kısa bir müddet kalmasına rağmen, dilediği takdirde yardım şartlarını hazırlaması havaların müsaadesi nisbetinde mümkündür. Beş madde halinde saydığım tedbirlerin Hükümetçe ve ilgili bakanlıklarca süratle alınmasını hatırlatır, saygılarımı sunarım. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 9 arkadaşının, Vergi suç ve cezalarının affı hakkında; Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tunan'ın, Bâzi orman suçlarının affına ve tazminatın terkinine dair; Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve 7 arkadaşının, Bâzi siyasi suçlarla basın suçlarının ve bunlarla ilgili olarak mahkûm olmuş diğer suçluların cezalarının affına dair; Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesince mahkûm edilen 67 eski Kara Harb Okulu öğrencisinin affı hakkında Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Bâzi suç ve cezaların affı hakkında ve Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 8 arkadaşının, 20 - 21 Mayıs olayları ile ilgili suçlular ile diğer bir kısım suçluların affına ve bir kısım idari işlemlerin değiştirildiğine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu. (1/117, 2/81, 114, 2/174, 1/101, 2/207, 2/223) (S. Sayısı : 79) (1)*

BAŞKAN — Bâzi suç ve cezaların affı hakkındaki kanun tasarısının müzakeresine geçiyoruz. 6 nci maddenin müzakeresine sıra gelmişti. Bu madde üzerinde gruplar adına 2 üye konuşmuştu. Şimdi leyhte Sayın Nahit Menteşe'ye söz veriyorum. Buyurun efendim.

NAHİT MENTEŞE (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bâzi suç ve cezaların affı hakkında kanun tasarısının 6 nci maddesi Yüksek Adalet Divanıca mahkûm olanların neticelerine de şâmil olmak üzere affedilmelerini istihdaf etmektedir.

(1). 79 S. Sayılı basıyazı 11 . 7 . 1966 tarihli 108 nci Birleşim tutanağı sonuna ektir.

Esasen bu hükümlerden 7 tanesi hariç diğerlerinin cezaları 78 ve 218 sayılı Af kanunlarına göre affedilmiş ve bu aflar hususi af niteliğinde bulunmakla cezanın neticesi olan âmme hakları üzerinde bir tesir icra etmemiştir.

Affedilmeyen 7 kişiden 4 tanesi 27 Mayıs İhtilâli sırasında hariçte bulunanlardır. Bilindiği üzere iki tanesi de hükümden sonra, infaz esnasında ceza evinden firar ederek yurt dışına çıkanlardır. Tasarının son fıkrasında bunlar yine affın dışında bırakılmışlardır.

Sayın arkadaşlar;

Af, cemiyetin yüksek menfaatleri düşüncesine dayanır. Nasıl ceza tâyiminde içtimai fayda gözetilirse, aynı şekilde affta da içtimai fayda esas alınır.

Affin taallûk ettiği suçların takip ve cezasının çektilmesinde içtimai fayda kalmamışsa ve hattâ bunların unutulmasında cemiyetin sükûn ve huzurunu temin düşünülüyorsa affa gitmek icabeder.

Affa giderken öç ve intikâm mevzuubahsolaamaz. İşlenmiş bâzi fiillerin suç teşkil etme mahiyetini gidermek ve bunları bir daha mevzu etmemek âmmenin menfaati icabı ise o takdirde affa gitmekte hiçbir sakınca yoktur.

Umumi affa giderken düşünülen kişiler değildir. Umumi af fiile mâtuftur. İşlenmiş olan fiili değil, onun suç olma vasfını ortadan kaldırır. O bakımdan 6 nci madde siyasi firarilerinin affın dışında bırakılması hatalıdır ve bu hukukun prensiplerine aykırıdır. Diğer yandan Yassıada kararlarının bir daha tartışılmasında içtimai fayda yoktur.

Firari diye tesmiye ettiğimiz kişilerin yurda dönmeleri halinde yeni bir tahkikat konusu, Yassıada kararlarının normal mahkemelerde tartışılmasına imkân verecek ve belki de deği-